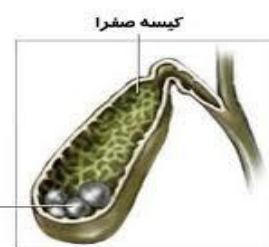

کله سیست (سنگ کیسه صفرا)

کیسه صفرا یک کیسه گلابی شکل است که در قسمت بالا و راست شکم قرار دارد. این کیسه توسط مجاری صفراوی از یک طرف به کبد و از طرف دیگر به ابتدای روده کوچک متصل می‌گردد. کبد روزانه 1 تا 1.5 لیتر صفرا تولید می‌کند که از طریق مجاری صفراوی داخل کبدی وارد کیسه صفرا می‌شود. پس از خوردن غذا کیسه صفرا منقبض شده و صفرای موجود در کیسه صفرا وارد روده باریک می‌گردد. صفرا با حل کردن چربی موجود در غذا باعث هضم و جذب آن در روده می‌شود.

سنگ‌های صفراوی جزء بیماری‌های شایع دستگاه گوارش بوده و تقریباً از هر ده نفر بزرگسال، یک یا دو نفر به سنگ‌های صفراوی مبتلا می‌شوند و این بیماری در خانم‌ها بیشتر از آقایان اتفاق می‌افتد. 80 درصد آن‌ها به طور عمدی از نوع کلسترولی هستند. سنگ‌های صفراوی ممکن است خیلی کوچک و مانند شن و یا بزرگ به اندازه یک توپ گلف باشد. تعداد آن‌ها از یکی تا صدها متغیر است.

عوامل خطر بروز سنگ کیسه صفرا

- افزایش سن (بالای 40 سال)
- زن بودن (جنس مونث)
- بارداری
- استفاده از قرص‌های ضدبارداری
- چاقی
- کاهش وزن سریع
- رژیم غذایی پر چرب، پر کالری و کم فیبر
- دیابت، سیروز
- داشتن سنگ کیسه صفرا در گذشته.

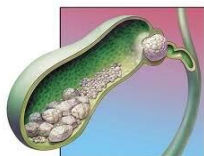
علائم

علامت سنگ‌های صفراوی از بی علامتی تا یک درد ناتوان کننده تغییر می‌کند.

- درد شدید و ناگهانی در قسمت بالا و سمت راست
- بالا بودن دمای بدن (تب)
- استفراغ و حالت تهوع
- عرق کردن
- بی میلی و بی اشتها
- زردی پوست و زردی سفیدی چشم (یرقان)
- ورم شکم

تشخیص:

- معاینات پزشکی
- رادیوگرافی با اشعه X
- سونوگرافی : برای انجام سونوگرافی شکم باید 8 ساعت ناشتا باشید چون در این حالت صفرا در کیسه تجمع یافته و باعث اتساع آن می‌شود و شرایط برا دیدن سنگ و یا مواد دیگر راحت‌تر صورت می‌گیرد.
- آندوسونوگرافی یا سونوگرافی از طریق اندوسکوپ (EUS): با این روش می‌توان سنگ‌های خیلی کوچک و وجود سنگ در مجاری صفراوی را مشخص کرد. این کار در صورت نیاز قبل از عمل جراحی کیسه صفرا انجام می‌شود.
- ERCP: در این روش با استفاده از اندوسکوپ، پس از تزریق ماده حاجب از مجاری صفراوی عکس برداری می‌شود و می‌تواند وجود سنگ یا انسداد در مجاری صفراوی را مشخص کند. با این روش می‌توان سنگ مجاری صفراوی را تخلیه نمود. از این روش می‌توان به تنهایی برای تخلیه سنگ استفاده نمود یا بعد از آن از عمل جراحی برای برداشتن کیسه صفرا انجام شود.

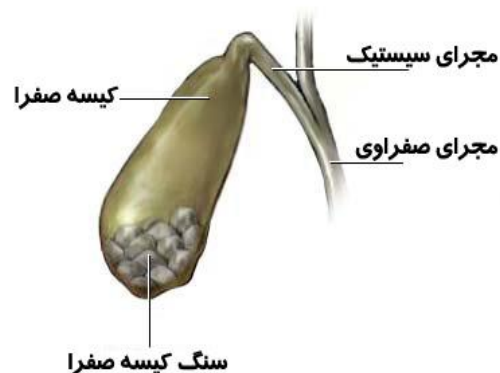

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی

قزوین

مرکز آموزشی درمانی ولایت

سنگ صفرا و مجاری صفراوی

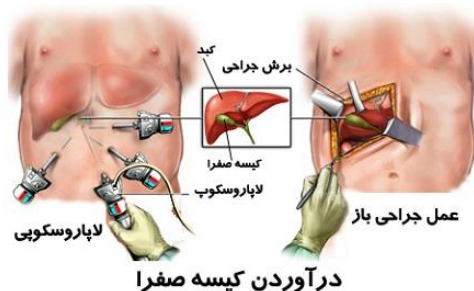
دفتر پرستاری

واحد آموزش سلامت

بازنگری بهار 1405

مراقبت در کوله سیستکتومی باز:

- به مدت 4 تا 6 هفته از بلند کردن اجسام سنگین‌تر از 4.5 کیلوگرم، کار و ورزش‌های سنگین اجتناب کنید.
- از رژیم غذایی کم چرب (برای 6 هفته و سپس افزایش میزان تدریجی چربی)، پرکربوهیدرات و پروتئین، استفاده نمایید.
- از مصرف الکل اجتناب نمایید.

در صورت داشتن سوال در منزل، صبح‌ها ساعت 8 تا 10 با شماره
تلفن 028-33790620-50 داخلی 5097 واحد آموزش
سلامت تماس بگیرید

(همه روزه به غیر از ایام تعطیل)

درمان:

- درمان دارویی
- رژیم‌های غذایی
- عمل جراحی

روش‌های برداشتن کیسه صفرا (کوله سیستکتومی):

1. کوله سیستکتومی با روش جراحی باز شکم
2. کوله سیستکتومی با روش جراحی بسته (لاپاراسکوپی) با این روش معمولاً سنگ‌های کیسه صفرا را نمی‌توان تخلیه نمود و جهت برداشتن کیسه صفرا با ایجاد چند سوراخ کوچک در سطح شکم برای مشخص کردن و برداشتن کیسه صفرا استفاده می‌شود.

مراقبت در لاپاروسکوپی:

- افزایش تحرک جهت کاهش نفخ شکم مفید است.
- انجام فعالیت‌های معمول 2 روز بعد از جراحی امکان‌پذیر است.
- به مدت یک هفته از بلند کردن اجسام سنگین‌تر از 4.5 کیلوگرم، کار و ورزش‌های سنگین اجتناب کنید.